

Festa de la Mare de Déu de la Salut

Gelida

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Carrer Barceloneta, 12-18.
Emplaçament
Alçada: Ajuntament de Gelida.
182

Coordenades:

Latitud: 41.44095
Longitud: 1.86316
UTM Est (X): 405029
UTM Nord (Y): 4588332

Classificació

Número de fitxa 08091 - 384
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Manifestació festiva
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVIII-XXI
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Organitzat per la parròquia, els Bastoners i l'Ajuntament de Gelida.
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Número inventari Inventari del patrimoni festiu de Catalunya
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Lúdic/Cultural
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Gelida. Plaça de la vila, 12. 08790 GELIDA
Fitxes associades:

[Capella de la Mare de Déu de la Font de la Salut](#)

Descripció

La diada de la Mare de Déu de la Salut se celebra el Dilluns de Pasqua i consisteix en l'adoració de la imatge de la Mare de Déu, en què es demana protecció davant dels mals i l'alliberament de febres, coixeses i similars, i protecció per a les embarassades. Actualment se celebra l'ofici solemne a l'església parroquial amb la interpretació dels Goigs del mestre Pere Vallribera cantat pel Cor Parroquial.

Tradicionalment, la festa s'iniciava amb una solemne processó que passava pel davant dels Lluïsos, el convent de les monges franciscanes, el carrer Sant Jordi, el carrer Major i plaça de l'Església. La imatge la duïen els hereus de les masies, que col·laboraven de forma més activa per organitzar la festa. Després de la processó tenia lloc la celebració religiosa, on el cor parroquial cantava l'ofici i els goigs dedicats a la Mare de Déu de la Salut, i on també es repartien pans beneïts.

Era l'anomenat Pa de la Caritat o de la Salut, popularment conegut com el Pa i l'Empenta. També es venien ventalls per recaptar diners destinats a la conservació tant de la talla com de la celebració. A partir del 1942, a la celebració s'hi va afegir l'homenatge del poble de Gelida a la gent més gran, que posteriorment va esdevenir la "Festa de l'Avi". Posteriorment, també es feien exhibicions dels bastoners i de l'esbart, o audicions de sardanes.

Observacions:

La imatge actual de la Mare de Déu de la Font de la Salut és una reproducció de l'original feta amb guix, ja que va ser destruïda a l'inici de la Guerra Civil, el 1936.

Història

L'origen del culte a la Mare de Déu de la Font de la Salut es remunta a principis del segle XVIII. Segons els documents, un devot forà (es diu que era francès, però podia ser andalús o castellà) es va allotjar un temps a la masia de can Ginebreda a treballar-hi, propietat de Josep Font i Ginebreda, i quan en va marxar, hi va deixar una imatge de la Mare de Déu.

Això va provocar el culte en forma d'ofrenes i donacions que hi feien els habitants de Gelida, que hi acudien per veure-la i retre-li homenatge, en una capella instal·lada vora la font de la finca. No obstant això, el rector d'aleshores es va oposar a la veneració de la Mare de Déu i va advocar per venerar-la al lloc que li corresponia, a Sant Pere del Castell. Al mes de setembre de 1724 van portar la talla a Sant Pere del castell, i el 1870, traslladada novament al nou temple parroquial.

A partir de llavors, cada Dilluns de Pasqua Florida es fa una celebració en honor seu.

Bibliografia

CARAFÍ, Enric (2022). "Anar fent via i no perdre l'esperança...". *Programa Festa Major 2022*. pp. 93-94.

CARAFÍ, Mercè (1998). *L'Abans. Recull gràfic de Gelida, 1890-1965*. Efadós Editorial.

PALLEJÀ, Ramon (1971). "Comentari al marge de la Verge de la Font de la Salut". *Programa Festa Major 1971*. p. 26.

Enllaços d'interès:

[Programa de Festa Major 2022](#)

GOIGS A LLAOR
de la
Mare de Déu de la Font de la Salut
que es venera en la Parròquia de Sant Pere de Gelida

Bisbat de Barcelona **La seva festa el dilluns de Pasqua**

Doncs del poble de Gelida
sou la Font de la Salut:
BENEU, AMOROSIDA,
A QUI US FA D'AMOR TRIBUT.

Des del dia que amb cor noble
us va dir un foraster,
sou la jolia d'aquest poble
i del nostre amat torrer.
Si us donarem acollida,
Vos seguirem nostre escot... etc.

Josep Font i Gimbrera
un oferci: la seva llar,
i vint-i-vos d'or i arda
us donà el primer altar.
Font del vostre amor la crida
hi acudí la multitud... etc.

Per estar poble i contrada
sota vostre sant mantell,
fóreu prompte traslladada
a l'Església del Castell.
D'aquell jorn fuieu sense mida
de la vostra pietat... etc.

Si us han vist dues centúries
a dins del Castell feudal,
escolheu nostres centúries
en la nova Parròquia.
Sempre sou remei i vida
del feliç qui a Vos acot... etc.

Com que sou Font segellada
i sou místic resplendor,
mestre així heu apogea
quan ens heu ferit d'amor.
No hi ha una ànima ferida
que no senti gratitud... etc.

Com sou vera Medicina
quan patíem els mortals,
fan de Vos santa pascina
tota mena de malalts.
Fins que una ànima da gorida
no pliumu solitud... etc.

Si us ha dit margaridoia
el parit de Sant Feliu,
dix al Llobregat l'auca
que açí dalt pengui el riu.
Tot el Penedès convida
vostre excel·ta pulcritud... etc.

Si les serveis de míglia
a l'home totes el sol,
vostre sant mantell, Maria,
fa a Gelida de l'escot.
Prop de Vos hi trau florida
tota mística vertut... etc.

Com sou Torre de defensa
per que us sap de cor amar,
vui Gelida sense tancança
acudí a vostre altar.
Qui de Vos ni un jorn s'oblida,
no es pot veure mal portat... etc.

Tots els pobles que us rodegen
us visiten amb anhèl,
tots us conten i us festegen,
tots us diuen bñe èxit.
Si la terra es veu marcida,
desferme-la de l'òcul.
Protegiu-nos cada dia,
empenyeu-nos cada nit.
Buenano, que l'hora els,
el cant de l'infinit.
Si l'home ens vintida,
desferme-la de la gent.
BENEU, AMOROSIDA,
A QUI US FA D'AMOR TRIBUT.

 Música de JORDI ROSSELLÓ

—Pregueu per nosaltres, santa Mare de Déu.
—Perquè ens fem dignes de les promeses de Jesucrist.

PREGUEM:
Us supliquem, Senyor Déu, que concediu als vostres servents de poder fruit d'una bona salut espiritual i corporal;
i per la intercessió de la benaurada sempre Verge Maria, prop vostra al cel, allibereu-nos de les tribulacions de la
vida present i feu-nos gaudir de la jolia eterna. Per Crist, Senyor nostre. AMEN.

(Lletra de Jaume Boloix i Canela, 1916)

yora de la Font
cantan en la sua
roquial Iglesia de
lida Bisbat de

de la Salut, ques
Capella en la Par-
Sant Pere de Ge-
Barcelona.

En terra, y Gel coronada
Reyna de tota virtut:
sia la nostra advocada
donant á tots la salud.
Es vostre goig Verge pia
lo afavorir als Cristians,
perco la Iglesia á porfia
vos doná titols tan grans;
de la salut invocada
teniu nom ben meregut:
sia la nostra advocada, &c.
Los Parroquians promptament
erigiren est Santuari
perque los devotament
de vostre tresor lo Erari;
en aquest lloch collocada
honrau nostra gratitut:
sia la nostra advocada, &c.
En esta Iglesia Santa
feu miracles cada dia;
patent testimoni es tanta
presentalla queus envia
nostra devoció obligada
al favor que havem rebut;
sia la nostra advocada, &c.
Al coix, al manco, al tullit
de febres, y altres mals
librau de dia, y de nit
ab influxos celestials;

sent medicina sagrada.
que á tots curau á menut:
sia la nostra advocada, &c.
La prenyada, la partera
y aquella que no te fills,
si acut ab Fé verdadera
A vostra Ara, sens perills
en avervos reclamada
han lograt lo que han volgut:
sia la nostra advocada, &c.
En lo temps de temporal
sou de nostres fruits la medra,
guardant que nos fassa mal,
mal ayre, boyra, ni pedra,
aquest favor Verge amada
es de tots ben conegut:
sia la nostra advocada, &c.
Aquest poble de Gelida,
de vos fia la assistencia
puix teniu gracia cumplida
y de Deu la Omnipotencia,
acceptau Reyna Sagrada
de nostres cors lo tribut:
sia la nostra advocada, &c.
TORNADA.
Puix sou de de Deu tan amada
valeu al qui á vos acut:
sia la nostra advocada
donant á tots la salud.

✠. Ora pro nobis Sancta Dei Genitrix. ✠. Ut digni efficiamur promissionibus Christi

OREMUS.

Concede nos famulos tuos quæsumus Domine Deus perpetua mentis, & corporis sanitate gaudere & Gloriosæ B. M. semper Virginis intercesione a presenti liberari tristitia, & æterna perfrui letitia. Per Dominum nostrum Jesum Christum, &c.

Imprenta de la V. Torras Rambla de los Estudios,

Facsimil dels Goigs antics, editats a Barcelona
a mitjans del segle XIX.